

Delar av historien bakom fastigheten Lugnet – regementsmuseet

Lugnet är den enda kvarvarande byggnaden från tiden före 1910.

Lugnet var förr mangårdsbyggnaden till en torplägenhet i Odensala bys samfällda utmark och grunden är troligen från 1720-talet. Vid storskiftet av Västra Odensalas utmarker år 1778 återfinns på skifteskartan ett torp på den plats där Lugnet nu ligger. Bönderna i V Odensala var under 1700-talet bl. a rusthållare för ryttarna nr 65 och 68 vid kavallerikompaniet.

Under 1700-talets senare hälft hette ryttaren Sahlstedt, troligen som soldatnamn, och torpet kom att kallas för ”Sahlstedtorpet”. Efter det Laga skifte som förrättades 1824-1831 i Odensala beslutades att bonden Måns Persson skulle flytta till torpet, som då blev privatbostad och fick eventuellt då sitt nuvarande namn, Lugnet.

1837 såljs Lugnet på offentlig auktion och från 1840 överförs torpet till staden Östersund, för att tjäna som rektorsboställe för Frösö trivialskolas flyttning till Östersund. Vid inflyttningen ombildades skolan till högre elementarskola. Den siste rektorn flyttade ut ur Lugnet och in till en lägenhet i staden 1862.

Lugnet hyrdes nu av löjtnanten, sedermera majoren, Gustaf Fredrik Julius Mühlfeldt. Han var född i Hamburg och var en framstående penntecknare och dessutom känd balarrangör i dåtidens glada Östersund. Mühlfeldt var också en aktiv fotograf och annonserade för sin ateljé i Lugnet, som torde varit stadens första.

Under 1870-talet bedrevs utvärdshusrörelse på Lugnet, eventuellt även gästgiveri. Det är dock tveksamt om tillhörande skjutskyldigheter och utskänkingsrättigheter fanns tillskrivna gården. Lugnet får under alla omständigheter ett skamfilat rykte under den här tiden, med många klagomål och tingsärenden rörande både lönnkrögeri och glädjehusaktiviteter. Vid den här tiden gick landsvägen från staden och norrut förbi Lugnet, genom björkallén.

Gästgiveriet Lugnet varade inte så länge, redan 1878 köper drätselkammaren gården för att användas som sjukhus. Under olika epidemier används Lugnet som sanatorium och blev snart allmänt en fattiggård för samhällets olycksbarn. Fattigvårdsverksamheten pågick fram till 1893 då fattighuset flyttade till Björkbacka.

1911 köptes fastigheten av kronan för att användas som soldathem och marketenteri. De olika användningsområden som I 5 har använt Lugnet till är följande, i kronologisk ordning:

- Soldathem / marketenteri
- Förrådsförvaltarens expedition
- Kulsprutekompaniets expedition
- Svea Ingenjörkårs detachement
- Övningslokal för musikkåren
- Bostäder
- Tvättsortering och skrädderi
- Tvättbytesförråd
- Skomakeri
- Bageri
- Intendenturverkstäder
- Bokbinderi
- Förråd för viss tyg- och intmtrl
- Underbefälsmäss
- Sommarbostad för officersaspiranter
- Övningslokal för regementsmusikkåren
- Museum